

MASARYKOVA UNIVERZITA

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Kampinoský národní park

Komplexní zahraniční cvičení v terénu

Vypracovaly: Bc. Darina Skříčková (350514)

Bc. Lucie Wimmerová (321925)

Brno 2013

Kampinoský národní park

Obecně

Je jedním z 23 národních parků nacházejících se na území Polska. Park byl založen roku 1959 a spadá pod něj i areál Kampinoského pralesa. V lednu 2000 byla oblast přidána do seznamu biosférických rezervací UNESCO. Od roku 2004, kdy Polsko vstoupilo do EU je oblast parku chráněna také v rámci Natura 2000. Park dnes zaujímá rozlohu kolem 385km² a je obklopen 377km² chráněného území. Prales zaujímá asi 70% rozlohy parku. (1)

Národní park je unikátní také tím, že je jedním ze dvou Evropských národních parků (a ze tří ve světě), který se nachází přímo u hlavního města státu.

Park je samozřejmě také významnou rekreační oblastí. Turisté mohou využít pěší, cyklistické a lyžařské trasy. Je také možné pronajmout koně a jezdit na tratích, jejichž celková délka je asi 360 km. Cyklisté mohou využít 200 km cyklistických stezek. (2)

Poloha

Kampinoský národní park se nachází v blízkosti Varšavy a soutoku Visly a Narewu. Při západní hranici parku se vlévá do Visly řeka Bzura. Nejsou zde žádná jezera, největší řekou v parku je Łasica, která má v současné době podobu vodního kanálu. V parku se setkáme s písčnými dunami i bažinatými oblastmi. (1)

Velkou část parku zaujímá Kampinoský prales, který se nachází v údolí Visly. Zdejší prostředí bylo formováno vodami tajícího ledovce v období středního postglaciálu. Ostrovy a výběžky vytvořené v tomto období byly počátkem procesu formování písčných dun, zatímco bažinaté oblasti vznikaly ve starých korytech a neprůtočných jezerech. Tímto způsobem pak vznikly dva pásy dun společně se dvěma pásy mokřadů.

Dva hlavní písčné přesypy jsou dlouhé několik desítek kilometrů a široké mezi 1,5 až 5km. Duny jsou vysoké až 30m a mají mnoho rozličných tvarů, jako jsou oblouky, paraboly, půlměsíce, hřebeny, nebo mají tvar malých horských pásů. A mezi nimi se nachází oblasti močálů v místech starých koryt řeky. Právě kontrast krajiny spočívající mezi písčnými dunami na jedné straně a oblastí močálů na straně druhé je charakteristickým prvkem tohoto národního parku. (7)

Obrovská diversita oblasti je důvodem rovněž pro velkou diversitu rostlin a živočichů.

Flora

Flóra parku je bohatá na druhovou skladbu rostlin. Najdeme zde kolem 1400 druhů cévnatých rostlin, 120 druhů mechů a 150 druhů lišejníků. 110 druhů rostlin je v parku zákonem chráněno. Mezi všemi těmito druhy se nacházejí rostliny charakteristické pro různé geografické oblasti, které jsou pozůstatkem post-glaciální doby. (2)

V parku dominují lesy, jejich rozloha činí přibližně 70% plochy parku. Jsou mezi nimi smíšené lesy, borové lesy, jež jsou zastoupeny dvěma typy a listnaté lesy. Mezi vzácnější lesy patří lesy bažinaté. Borovice lesní (*Pinus sylvestris*) tvoří 69% z celkového lesního porostu. Dále se tu hojně vyskytuje olše (*Alnus*) (12%), dub zimní (*Quercus petraea*) – 10%, bříza bělokorá (*Betula pendula*) a bříza pýřitá (*Betula pubescens*), které představují 6% lesního porostu.

Rozmanitost vegetace mimo les vychází z rozmanitosti stanovišť, které jsou uspořádány v malé mozaiky. Vyskytují se zde rostliny na otevřené vodní hladině, pod vodou, na loukách, pastvinách, vřesovištích a je zde také velká skupina polních plevelů. V Kampinoském parku je hlášeno celkem 118 rostlinných společenstev. (4)

Fauna

Park s nedalekým údolím Visly, je důležitá oblast, kde žije mnoho zvířat. Podle biologů je zde 16.000 druhů živočichů, z nichž nejpočetnější je hmyz (2030 druhů) a ptáci (200 druhů). Do přírody v oblasti parku bylo navraceno několik druhů dřívě zde vyhubených zvířat - los (od 1951), bobr (od 1980) a rys (od 1992). 83 druhů zvířat je ohrožen. (2)

Vzhledem k mozaikovitému uspořádání s extrémně odlišnými podmínkami (např. půdní úrodnost, vlhkost půdy, topografie, rostlinná společenstva), vytváří park příznivé podmínky pro život mnoha živočišných druhů. Kampinoský národní park je též významným místem pro migraci ptactva.

Stav poznání fauny Kampinoského národního parku je nevyhovující, protože bylo zdokumentováno méně než 3000 druhů, což je pouze 20% z odhadovaného počtu druhů (asi 16 000 druhů). Mezi nimi je 220 chráněných druhů. Nejméně známá je fauna bezobratlých, mnoho těchto živočichů nikdy nebylo studováno.

Vyskytují se zde zástupci hlístic, měkkýšů, kroužkoců, bezobratlých a obratlovců. Mezi druhy ptáků zde se vyskytujícími a zvláště ceněnými patří: chřástal polní (*Crex crex*) a

30 ohrožených druhů bahňáků (*Charadrii*). Dále se zde vyskytuje bukáček malý (*Ixobrychus minutus*), čáp bílý (*Ciconia ciconia*), včelojed lesní (*Pernis apivorus*), moták pochop (*Circus aeruginosus*), orel křiklavý (*Aquila pomarina*), rybák obecný (*Sterna hirundo*), datel černý (*Dryocopus martius*), strakapoud bělohřbetý (*Dendrocopos leucotos*), strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*), skřivan polní (*Alauda arvensis*), linduška luční (*Anthus pratensis*), některé druhy pěnic (*Sylvia*) a mnohé další druhy. Několikrát zde byli také spatřeni orel skalní (*Aquila chrysaetos*), orel mořský (*Aquila albicilla*) a orlovec říční (*Pandion haliaetus*). (5)

Mezi 52 druhů savců vyskytujícími se v této lokalitě je tím největším los, který je také symbolem Kampinoského národního parku. Los byl do parku navrácen v roce 1951 a v současné době se jeho populace pohybuje kolem 300 jedinců. V parku se rovněž nachází populace jelena lesního, srnce obecného a prasete divokého. V 80. letech byli do povodí Visly a odlehlých ramen navráceni bobři, kteří v posledních letech kolonizovali každý vodní tok v parku stejně jaké přilehlé toky Visly a Bzury. V parku se mimo jiné nachází také 14 druhů netopýrů, masožravci jsou zastoupeni například kunami, liškami a psíkem mývalovitým. V roce 1992 započaly snahy o navrácení rysa na toto území. Toto rozhodnutí bylo učiněno na základě faktu, že v této lokalitě naprosto chyběli velcí predátoři, kteří by hráli roli regulátorů ostatní zvěře. (3)

Vzdělávací funkce parku

Jedním z nejdůležitějších úkolů národního parku, vedle ochrany přírody, vědecké aktivity a turistiky je environmentální výchova, kdy se provádí různé vzdělávací činnosti. (6)

Historie

Kampinoský národní park je také místem, které je spojeno s bohatými dějinami a stalo se zde mnoho důležitých událostí v rámci historie Polska. Patří sem náhrobky z protirakouských povstání, válečné hřbitovy z polsko-německé války z roku 1939 a náhrobky členů protiněmeckého odporu (1944-45). Na Palmirském hřbitově leží mnoho obyvatel Varšavy, jež byli právě v parku popraveni Němci a to v letech 1939-1945. Na okraji parku, ve vesnici Żelazowa Wola, se nachází zámek, v němž se narodil celosvětově slavný hudební skladatel Frédéric Chopin. (2)

Citované zdroje:

- (1) Kampinos National Park. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 26. 2. 2013 [cit. 2013-06-23].
Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Kampinos_National_Park
- (2) Kampinoský národní park. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 23. 3. 2013 [cit. 2013-06-23].
Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Kampinosk%C3%BD_n%C3%A1rodn%C3%AD_park
- (3) KAMPINOSKI PARK NARODOWY. Folder about Kampinos National Park - english. Warszawa, 2011.
Dostupné z:
http://kampuskipn.gov.pl/component/option.com_remository/Itemid,159/func.fileinfo/id,42/
- (4) Kampinoski Park Narodowy. *Roślinność Puszczy Kampinoskiej* [online]. 2012 [cit. 2013-06-23]. Dostupné z: <http://kampuski-pn.gov.pl/content/view/41/97/>
- (5) Kampinoski Park Narodowy. *Zwierzęta* [online]. 2012 [cit. 2013-06-23]. Dostupné z: <http://kampuski-pn.gov.pl/content/view/43/98/>
- (6) Kampinoski Park Narodowy. *Edukacja* [online]. 2012 [cit. 2013-06-23]. Dostupné z: <http://kampuski-pn.gov.pl/content/view/71/79/>
- (7) POLSKA: Polska Turistická Organizace. *Kampinos National Park* [online]. 2012 [cit. 2013-06-23]. Dostupné z: <http://www.polsko.travel/cz/przyrodnicze/kampus-national-park>